

Aan Vaste Kamercommissie EZK
Van Samenwerkingsverband Noord-Nederland
Datum 29 april 2020
Betreft Uitnodiging opstellen position paper SDE++

Geef groene waterstof en groen gas een serieuze kans in de SDE++

Gezien de unieke uitgangspositie van Noord-Nederland voor de ontwikkeling van een groene waterstofeconomie, zijn we verheugd dat het kabinet de potentie en noodzaak van waterstof erkent. In de waterstofvisie heeft het kabinet een exploitatiesubsidie aangekondigd, maar vooralsnog met een vrij beperkt budget van 35 miljoen euro per jaar. De SDE++ regeling biedt de mogelijkheid om de productie van waterstof te subsidiëren, maar door de gehanteerde (reken)methoden zal het niet voldoende kunnen concurreren met bijvoorbeeld zonne- en windenergie. Daarmee zal er onvoldoende vooruitgang zijn op de warmtetransitie. Binnen de SDE++ zou waterstof een betere rol kunnen spelen, wanneer:

- Er bij groene waterstof niet per definitie gerekend wordt met de huidige elektriciteitsmix op het net. Waterstof aantoonbaar geproduceerd met groene energie (bijv. door certificaten/garantie van oorsprong) zou anders gewaardeerd moeten worden. Daarmee zouden elektrolyzers ook vollast kunnen draaien in plaats van de 2000 uur die nu een beperking vormt.
- Er bij waterstof ook rekening wordt gehouden met de productie van waterstof uit biomassa-vergassing. De onrendabele top van waterstof uit biomassavergassing ligt substantieel lager dan van elektrolyse. Bovendien is er sprake van biomassa als hernieuwbare grondstof en is er geen risico op gebruik van grijze stroom voor de productie van waterstof.

Net als voor waterstof biedt de SDE++ onvoldoende perspectief voor groen gas doordat andere CO₂-beperkende maatregelen en energiedragers per kg bespaarde CO₂ een lagere onrendabele top hebben. Deze zullen naar verwachting het budget opsouperen voordat groen gas aan bod komt. De noodzakelijke groei zal daardoor niet tot stand komen.

- Breng in de SDE++ een schot aan voor Groen Gas. Leidt dit budget af van het aantal PJ groen gasproductiecapaciteit dat we voor dat jaar willen realiseren, zodanig dat de gewenste capaciteit van 337 tot 775 PJ in 2050, zoals genoemd in de Routekaart Groen Gas, gerealiseerd kan worden en kijk naar de mogelijkheden van syngas als grondstof voor de industrie.

Zorg dat de uitvoering van de RES niet onder druk komt te staan en beloon participatie

Met de RES'en wordt concreet invulling gegeven aan afspraken uit het Klimaatakkoord. Om de afspraak om in 2030 ten minste 35 TWh hernieuwbare energie op land te realiseren is het van belang dat de initiatieven voor wind en zon die hier uitvoering aan geven een beroep kunnen doen op de SDE++.

- Zorg dat initiatieven van onderop en zon-op-dak tot stand kunnen komen, bijvoorbeeld door het inbouwen van een schot of het belonen van draagvlak, inpassing of beperkt gebruik van netcapaciteit.

- Zorg dat projecten die financiële participatie en lokaal eigendom van de omgeving hebben georganiseerd (zowel bij kleinschalige als grootschalige wind- en zonneparken) makkelijker tot stand kunnen komen, bijvoorbeeld door deze twee elementen als criterium te stellen in de regeling. Dit sluit aan op de RES en het Klimaatakkoord.
- Zorg dat ook initiatieven met lagere windmolens kunnen concurreren. De hoogtebeperking voor wind geldt in de huidige SDE++ beschrijving alleen voor nationale zaken, bijvoorbeeld de luchtvaart. Drenthe heeft de ervaring dat het criterium draagvlak en acceptatie voor een bepaald type turbine (de hoogte voornamelijk) van doorslaggevend belang kan zijn. Ook Fryslân kent uit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit voor bepaalde molens een maximale tiphoogte van 100m. Deze categorie kan door deze regeling zeer waarschijnlijk niet concurreren met molens tot 150m qua kosten en vermeden CO2 emissie. Het is onwenselijk dat de huidige beschrijving in de praktijk betekent dat alleen de hoge turbines gebouwd zullen worden.

Creëer duidelijkheid rondom netcapaciteit

Gebrek aan netinfrastructuur is een groot risico. Dit wordt erkend en wordt op onderdelen ook opgepakt door het Rijk. Het ontbreekt echter aan centrale regie en visie op dit punt. Gebieden met netschaarste zoals in Noord-Nederland, kunnen een stilstand krijgen in de huidige groei van hernieuwbare energie, omdat initiatieven geen transportindicatie krijgen. Het is onduidelijk hoe de regeling omgaat met projecten die wel SDE++ nodig hebben, maar vanwege een slimme oplossing geen netaansluiting nodig hebben en dus geen transportindicatie.

- De SDE++ zou initiatieven die relatief minder gebruik maken van transport (en de daarbij behorende kosten) meer kunnen belonen, waardoor meer ruimte ontstaat op het net voor initiatieven en tegelijk ontwikkelingen in opslag worden gestimuleerd. Daar zou tegenover kunnen staan dat een langere subsidietijd mogelijk is.
- Hoewel de minister besloten heeft om mede door de corona-crisis soepeler om te gaan met uitstelverzoeken op de ingebruiknametermijn voor projecten met een realisatietermijn in 2020 (Kamerbrief 21 april 2020), valt dit uitstel binnen de bestaande subsidievoorwaarden. Dit makkelijker verlenen van het uitstel bij vertraging is prettig, maar er komt niet méér tijd bij dan waar men al recht op had. Initiatiefnemers die problemen ervaren met aansluitproblemen door schaarse netcapaciteit hebben eerder aangegeven dat dit ene jaar niet voldoende is. Zij hebben van de netbeheerders te horen gekregen dat uitbreiding van het net meer tijd kost: 2 tot 3 jaar. Voor deze groep initiatiefnemers zijn dus andere oplossingen nodig. We denken hierbij o.a. aan een voorrangregeling bij nieuwe SDE++ rondes, een financiële compensatie of uitstel van >2 jaar met een eventuele herijking van het SDE-tarief in verband met lagere kosten.

